

P-a, jehož smrtí nabyl žadatel nároku na odkaz dle §u 684 obč. zák., nebyla zatížena pozůstalost Karla Sch-a, která přešla bez hmotné újmy na universálního dědice, nýbrž pozůstalost tohoto, t. j. Václava P-a, jež má dle §u 684 obč. zák. odkaz vydati odkazovníku. Na tento právní názor jest pozůstalostní soud dle zákona vázán a jest proto o odkazu tím jednati při projednání pozůstalosti po Václavu P-ovi. O vydání potvrzení podle §u 178 ve spojení s §em 177 nesp. řízení nelze však před skončením pozůstalostního projednávání žádati, takže soud pozůstalostní při nynějším stavu pozůstalostního řízení nemůže se toho času pouštět do věcného rozhodnutí o pozůstalosti. Dle §u 688 a 812 obč. zák. může odkazovník, když byl právní důvod k odkazu řádně vykázal, před odevzdáním pozůstalosti pouze žádati odluku dědictví od jmění dědicova a zajištění odkazu, nemůže však navrhnouti, aby ve veřejných knihách pozemkových ještě před tím byl zapsán. **R e k u r s n í s o u d** usnesení potvrdil.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolacímu rekursu.

D ů v o d y:

Není tu rozporu se spisy, naopak vyhovuje napadené usnesení pozůstalostním spisům, dle nichž projednává se pozůstalost po Václavu P. jako celek tím způsobem, že velkostatek Sch. pokládá se za část této pozůstalosti. Stěžovatel odporuje právnímu názoru, vyslovenému Nejvyšším soudem, pouze tvrzením, že nižší soudy nejsou jím vázány, ve skutečnosti však uznává sám, že projednání celé pozůstalosti po jmenovaném, počítaje v to i velkostatek Sch., má se státi jednotně, jak pozůstalostní soud skutečně činí. Právní důsledky, jež stěžovatel z toho vyvozuje, jsou mylné. Návrh jeho na vydání potvrzení podle §u 178 pat. o nesp. řiz. byl správně posuzován jedině podle tohoto zákonného předpisu, nikoli však podle důvodů vhodnosti, stěžovatelem předpokládaných. § ten sice neobsahuje výslovného ustanovení o době, kdy odkazovník může žádati o stvrzení tam určené, avšak je zařaděn spolu s §em 177 pod nadpis »Eintragung der Einantwortungsverordnung in die öffentlichen Bücher«, a slučuje v druhé větě, jednající o zvláštních případech, v jedno předpisy §§ 177 a 178, z čehož je souditi, že potvrzení §u 178 může býti vydáno teprve při odevzdání pozůstalosti, k čemuž v tomto případě ještě nedošlo.

Čís. 2271.

Ve vnitřním poměru mezi solidárními spoludlužníky neplatí ohledně vzájemné náhrady zásada §u 1302 obč. zák. K pojmu zvláštního poměru ve smyslu §u 896 obč. zák.

Soud civilní jest vázán odsuzujícím rozsudkem trestního soudu, pokud jím zjištěna byla příčinná souvislost mezi trestným činem a poškozením.

Třileté promlčecí lhůtě §u 1489 obč. zák. nepodléhá postizní nárok dle §u 896 obč. zák., třeba vznikl ze solidárního závazku k náhradě škody osobě třetí.

(Rozh. ze dne 13. února 1923, Rv I 759/22.)

Dne 30. června 1907 houpal se hoch Jan Sch. na vratech u domu Václava Sch-a, vyvrátil vrata, padající vrata zasáhla nezl. Viléma D-a a těžce ho poranila. Trestní řízení zahájené pro přestupek §u 335 tr. zák. proti Václavu Sch-ovi, majiteli domu a Josefu O-ovi, mistru zámečnickému, jenž vrata zasazoval, skončilo právoplatným jich odsouzením. Václav Sch. byl pojištěn proti povinnému ručení u žalující společnosti, jež zaplatila za něho Vilému D-ovi celkem 46.000 Kč a domáhala se náhrady jich na Josefu O-ovi. Ve sporu nechaly strany jednání ohledně 27.000 Kč v klidu, co do zbytku přisoudil pak procesní soud první stolice pojišťovně polovinu. Odvolací soud k odvolání obou stran rozsudek potvrdil. Důvody: Žalobkyně netvrdí, že ohledně náhrady zaplacené Václavem Sch-em mezi ním a žalovaným uzavřena byla nějaká dohoda. Žalobkyně snaží se takovýto smluvní poměr (§ 896 obč. zák.) dovoditi z toho, že žalovaný dopustil se chyby při zřízení vrat a že, ač byl 28. června 1907 upozorněn, že háky u vrat se uvolnily, opravy ihned neprovedl, takže by byl úraz nezl. Viléma D-a vůbec přivoděn nebyl, že žalovaný dopustil se chyby v živnosti a jednal prý proti smluvnímu poměru s Václavem Sch-em. V poměru k Václavu Sch-ovi jest prý povinen celou náhradu nésti, poněvadž zavinění jeho vinu Václava Sch-a daleko převyšuje. Odvolání vlastně samo přiznává, že pro poměr náhrady obou solidárních spoludlužníků Václava Sch-a a žalovaného jest směrodatným, jak ten který z nich na úrazu nezl. Viléma D-a nese vinu. Poukazuje-li odvolání k vině žalovaného, jest vina Václava Sch-a zase v tom, že již v zimě 1907 připustil znovuzavěšení vypadlých vrat a ač se 25. června 1907 dověděl, že vrata 23. června opět vypadla, ničeho jako vlastník nezařídil a také správu vrat na žalovaném přímo nežádal, tím méně ho na nutnost opravy upozornil. Nelze proto přisvědčiti právnímu názoru odvolatelky, že tu byl poměr smluvní po rozumu §u 896 obč. zák., který by žalovaného k náhradě celého dluhu zavazoval, a že vina žalovaného byla daleko větší zavinění Václava Sch-a. Pokud se tkne odvolání žalovaného, uplatňuje sice odvolatel odvolací důvody nesprávného právního posouzení věci a nesprávného ocenění dukazů, ve skutečnosti provádí také jen onen odvolací důvod první. Nesprávně prý posoudil soud procesní věc spornou, vycházejí z názoru, že uplatňovaný nárok nepodléhá 3letému, nýbrž 30letému promlčení. Odvolání není v právu. Nejedná se tu o žalobu z náhrady škody, jejíž promlčení § 1489 obč. zák. ve 3 letech stanoví, nýbrž o náhradní nárok dle §§ 896 a 1302 obč. zák., který Václavu Sch-ovi příslušel proti žalovanému jako solidárnímu spoludlužníku. Zažalovaný nárok vznikl sice ze zaplacení náhrady škody, nežádá se však jako náhrada škody, nýbrž jako nárok náhradní ze zákona, tudíž z jiného právního duvodu. Nárok tento opírá se o ustanovení §§ 896 a 1302 obč. zák., a soud odvolací sdílí právní názor soudu prvního, že pro nárok ten platí 30leté promlčení. Tvrdí-li odvolání dále, že by žalovaný mohl proti žalobkyni vznést všechny námitky, které by mohl proti Vilému D-ovi uplatňovati, tedy i námitku promlčení, přehlíží, že se tu nejedná o postup nároku nezl. Viléma D-a na žalobkyni, nýbrž o postup s Václava Sch-a, který dle §u 896 obč. zák. bez postupu práva věřitelem nezl. Vilémem D-em k požadování náhrady na žalovaném byl oprávněn, na

žalobkyni. Odvolání vytýká dále, že není příčinné souvislosti mezi jednáním žalovaného a událostí škodu způsobivší, jelikož trestním rozsudkem okresního soudu jest toliko zjištěno, že se žalovaný dopustil přestupku dle §u 335 tr. zák. Než neprávem. Neboť výrokem rozsudku trestního jest zjištěno, že opominutí obou obžalovaných (Sch-a a O-a) přivodilo uškození na těle chlapce Viléma D-a. Ostatně škoda, která sice musí pojití z bezprávného činu (§ 1295 obč. zák.) nemusí býti činem tím bezprostředně způsobena. Stačí, že přivoděna byla prostředně, jako v tomto případě, kde k opomenutí žalovaného jako odborníka, aby učinil nutná opatření bezpečnostní proti vypadnutí vrat vůbec, ač na uvolnění háků byl upozorněn, přistoupila činnost chlapce Jana Sch-a, který se na kolejnici, na níž se vrata posunovala, houpal a tím vypadnutí nedostatečně upevněných vrat a úraz přivoděn byl. Tím padá i odvolací důvod neúplnosti a vadnosti řízení, že soud nepřipustil důkazu znaleckého, jímž by prý bylo dokázáno, že tu příčinné souvislosti není. Výše zavinění Václava Sch-a a žalovaného nedá se přesně zjistiti, dlužno tedy míti za to, že jest poměrně stejná a právem proto soud první stolice dle §u 896 obč. zák. náhradu jim rovným dílem uložil.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání ani té ani oné strany.

D ů v o d y:

K d o v o l á n í ž a l o b k y n ě: Co do právního posouzení sdílí dovolací soud názor soudu druhé stolice a poukazuje žalobkyni na důvody rozsudku odvolacího soudu, jež jsou v podstatě správné a nebyly vyvráceny dovolacím spisem. K jeho vývodům se podotýká, že zde jde o spor mezi dvěma solidárními spoludlužníky ve smyslu §u 896 obč. zák., pročež přicházejí v úvahu ustanovení tohoto §u a závěrečná slova §u 1302 obč. zák., kdežto ostatní předpisy tohoto §u se vztahují na poměr vůči třetí poškozené osobě. Pro vnitřní poměr mezi spoludlužníky jest rozhodným ustanovení §u 896 obč. zák., že spoludlužník, jenž zapravil celý solidární dluh, jest oprávněn, žádati na ostatních spoludlužnících náhradu rovným dílem, není-li mezi nimi zvláštního poměru. Zde platí tedy jiná zásada než v poměru vůči poškozené osobě dle §u 1302 obč. zák., kde je rozhodno, zdali účastenství všech spoludlužníků na poškození třetí osoby se dá dělití čili nic. Při posouzení postižního nároku dle §u 896 obč. zák. jest směřodátným v první řadě zvláštní poměr mezi spoludlužníky a není-li takového poměru, ručí spoludlužníci navzájem rovným dílem. Jelikož v tomto případě se jedná o trestná opomenutí žalovaného a Václava Sch-a na škodu Viléma D-a, nelze mluvit o tom, že mezi spoludlužníky byl smluvní poměr anebo zvláštní poměr ve smyslu §u 896 obč. zák. proto, že Václav Sch. pověřil žalovaného zřízením a opravou vrat. Zvláštní poměr ve smyslu uvedeného §u mohl by záležeti pouze v tom, že zavinění žalovaného a Václava Sch-a není stejným. V tomto směru nižší soudy dospěly na základě trestních spisů k závěru, že zavinění obou spoludlužníků co do velikosti v podstatě není rozdílným. Dovolací soud připojuje se k tomu názoru s dodatkem, že opome-

nutí, jež se kladou za vinu žalovaným a Václavu Sch-ovi, neospravedlňují k závěru, že co do velikosti zavinění spoludlužníků je zde zvláštní poměr ve smyslu Šu 896 obč. zák., který by připouštěl rozšíření postižního nároku žalobkyně na více než polovici sporné částky. Václav Sch. ručí v první řadě dle Šu 1319 obč. zák. a věděl dle zjištění trestního rozsudku již v roce 1907 o nebezpečné vadnosti svých vrat. Přes to se nepostaral o řádnou opravu, čímž se stalo, že vrata vypadla po druhé dne 23. června 1907. O tom se dověděl Václav Sch. dle zjištění odvolacího soudu již 25. června 1907 a přes to omezil se na příkaz žalovanému, by vrata opravil, aniž žalovaného upozornil na nutnost této opravy. Liknavost žalovaného nikterak neomlouvá Václava Sch-a, který dle Šu 335 tr. zák. a dle Šu 1319 obč. zák. měl povinnost, pověřiti opravou vrat ihned druhého zámečnicka, byl-li žalovaný v prodlení. Až do ukončené opravy měl Václav Sch. dle uvedených zákonných předpisů zaříditi vše možné, by se nehoda nestala, bez ohledu k tomu, byla-li tato zařízení po případě spojena i s větším nákladem. Pro posouzení velikosti zavinění Václava Sch-a jest důležitá též okolnost, na kterou poukazují důvody rozsudku krajského jako odvolacího soudu ze dne 7. února 1908 v trestní věci, že Sch. dobře byl si vědom nebezpečné vlastnosti vrat, jelikož sám se přiznal, že častěji zpozoroval, jak děti na vratech se houpaly, že je vždy zaháněl a svým pomocníkům dal příkaz, by rovněž tak učinili. Za tohoto stavu věci nižší soudy neměly příčiny, uchýliti se od pravidla Šu 896 obč. zák., že spoludlužníci ručí tomu z nich, jenž zapravil solidární dluh, rovným dílem, není-li zde zvláštního poměru, jenž by vyžadoval jiné posouzení postižního nároku.

Ž a l o v a n ý vytýká vadu odvolacího řízení proto, že nebyl proveden důkaz znalci o tom, že opomenutí žalovaného nejsou v příčinné souvislosti s úrazem Viléma D-a a proto, že odvolací soud nepřihlížel ke všem zvláštním okolnostem, za kterých k úrazu došlo. Než neprávem. Dle Šu 268 c. ř. s. byly nižší soudy vázány obsahem trestního rozsudku, který vyslovuje, že opomenutí žalovaného měla v zápětí těžké zranění Viléma D-a. Jelikož toto zranění tvoří část objektivní skutkové podstaty přestupku ve smyslu Šu 335 tr. zák., byly nižší soudy i co do otázky příčinné souvislosti vázány výrokem trestního soudu. Poněvadž dále zjištění nižších soudů o opomenutích žalovaného úplně stačí k závěru, že jeho zavinění je v podstatě tak velkým, jako zavinění Václava Sch-a, nebylo potřebí ani znaleckého důkazu, ani zjištění dalších skutečností z trestních spisů. Rozhodnutí Nejvyššího soudního dvoru ve Vídni ze dne 20. listopadu 1900, čís. 15.372, jehož se dovolává žalovaný, má jiný skutkový podklad a vztahuje se na trestní rozsudek, jímž obžalovaní byli uznáni vinnými přestupkem ve smyslu Šu 459 tr. zák. Po právní stránce poukazuje se žalovaný na důvody rozsudku odvolacího soudu, jež jsou v podstatě správné, při čemž se podotýká, že tříroční promlčecí lhůta Šu 1489 obč. zák. nepodléhá nároky ze zákonných ustanovení, na příklad z ustanovení §§ 1041 a 1042 obč. zák., a zvláště ne postižní nárok dle Šu 896 obč. zák. Tento nárok nesouvisí s nárokem poškozeného vůči spoludlužníkovi, naopak zakládá se jako samostatný nárok na zákonném ustanovení a podléhá všeobecné promlčecí lhůtě, která počíná zapravením solidárního dluhu.